

Павло ХРИСТИЧ

здобувач кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль, Україна

ФАКТОРИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ БІЗНЕС-СТРУКТУР В УКРАЇНІ

Кількість діючих підприємств в Україні є важливим показником економічної активності та розвитку бізнес-середовища. Вона відображає стан економіки країни та вплив різних чинників. Одним із ключових аспектів є економічна стабільність, яка залежить від рівня інфляції, валютних коливань та загального обсягу ВВП. Сприятливі умови для інвестування стимулюють зростання кількості підприємств. Не менш важливу роль відіграє регуляторне середовище, яке включає простоту відкриття бізнесу, особливості податкової системи та рівень державної підтримки. Інвестиційна привабливість, як внутрішня, так і зовнішня, також визначає створення нових підприємств, оскільки інвестори прагнуть вкладати кошти в перспективні галузі.

Соціально-демографічні фактори, такі як кількість працездатного населення та його кваліфікація, значною мірою впливають на підприємницьку активність. Водночас технологічний розвиток, доступ до сучасних інновацій та підтримка стартапів стимулюють зростання кількості бізнесів у високотехнологічних секторах. Особливості регіональної інфраструктури та концентрація підприємств у певних галузях також впливають на розподіл бізнес-активності. Крім того, військово-політичні обставини, зокрема вплив воєнних дій або політичної нестабільності, можуть як гальмувати, так і стимулювати бізнес, викликаючи міграцію підприємств із постраждалих регіонів. Таким чином, кількість діючих підприємств є індикатором економічного стану країни, ефективності політики підтримки бізнесу та потенціалу розвитку різних секторів економіки. На рисунку 1 представлено графік зміни кількості підприємств в Україні протягом 2014-2022 років.

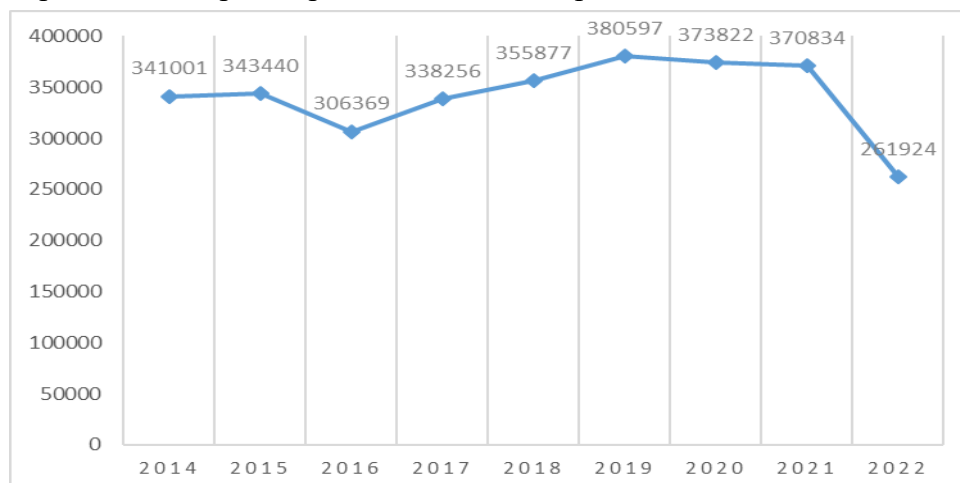

Рис. 1. Графік кількості підприємств в Україні протягом 2014-2022 років

**ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

Найменша кількість підприємств спостерігається в 2016 році, а найбільша в 2019 році. З графіка видно значний вплив зовнішніх дестабілізуючих факторів на кількість діючих підприємств.

Малий і середній бізнес відіграє важливу роль у стратегічному розвитку України, зазначає Ю. Л. Труш, забезпечуючи економічне зростання, соціальну стабільність та розвиток інновацій. Його значення полягає у формуванні конкурентного середовища, підвищенні гнучкості економіки, зниженні ризиків і залежності від обмеженого кола суб'єктів ринку. Крім того, він сприяє децентралізації економіки, ефективному використанню ресурсів, зростанню спеціалізації виробництва та швидкому насиченню ринку необхідними товарами і послугами [4, с. 86]. Крім того, малий і середній бізнес відіграє важливу роль у формуванні підприємницького середовища, розширенні соціальних зв'язків та мотивації місцевих органів влади до виконання соціальних функцій.

Невід'ємною частиною діяльності суб'єктів господарювання є витрати, які забезпечують їх діяльність з метою отримання доходів. Витрати діяльності підприємств – це всі ресурси, які підприємство використовує для забезпечення своєї роботи. На витрати впливають обсяги виробництва, ціни на ресурси, рівень технологій, логістика та регуляторне середовище. Контроль витрат дозволяє знижувати собівартість, підвищувати конкурентоспроможність, максимізувати прибуток і забезпечувати фінансову стійкість. Це робить витрати ключовим показником ефективності підприємства, що потребує постійного аналізу та оптимізації.

Вітчизняні вчені О. М. Гарас та С. Б. Колодінський зазначають, що для покращення економічного стану України та підвищення її експортного потенціалу необхідно розробити нові програми розвитку агропромислового виробництва та переробну галузь. Ці програми мають враховувати впровадження перспективних технологій і вдосконалення механізмів кредитування підприємств, що сприятиме прискореному розвитку аграрного сектору. На основі аналізу ефективності урядових програм потрібно визначити найбільш перспективні напрями розвитку галузі та створити дієві механізми фінансування інноваційних технологій. Крім того, на законодавчому рівні важливо забезпечити стабільність виконавчої влади, унеможлививши постійні трансформації, які завдають значних збитків економіці країни [1, с. 23].

Відтак, контроль витрат підприємств є критично важливим для їхньої конкурентоспроможності та фінансової стабільності, потребуючи постійного аналізу й оптимізації. Розвиток аграрного сектору, впровадження інноваційних технологій та стабільність виконавчої влади є пріоритетними напрямками для підвищення економічного потенціалу України.

Список використаних джерел:

1. Гарас О. М., Колодінський С. Б. Шляхи покращення економічного стану країни в найближчий період на основі концепцій маркетингу. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 53. С. 20-24
2. Економічна статистика. Економічна діяльність. Діяльність підприємств. URL:

**ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/sze_20.htm

3. Лучко М., Скібіцький О. Аналіз і управління показниками діяльності підприємства. Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія: матеріали ХІІ Всеукраїнської науково-практичної дистанційної конференції (м. Тернопіль, 15 грудня 2023 р.). Тернопіль: ЗУНУ, 2023. С. 129-132

4. Труш Ю. Л. Соціально-економічна роль сектору малого та середнього бізнесу в економіці країни: існуючий стан і розвиток. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. № 1. С. 83-87

5. Competitiveness and innovation: current trends in business Management. Collective monograph / scientific editorship by Doctor of Economic Sciences, Professor Mykhailo Luchko and Doctor Stanislaw Szmitka. Ternopil: WUNU, 2021. 228 p. <http://surl.li/pjzung>

Павло ХРИСТИЧ

здобувач кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль, Україна

НАПРЯМИ АНАЛІЗУ ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ

На сьогодні економічна ситуація в Україні не сприяє оптимальному використанню виробничих ресурсів, що призводить до їхнього надмірного споживання та негативно впливає на рентабельність виробництва і конкурентоспроможність української продукції. У складних умовах, у яких перебуває національна економіка, дослідження шляхів зниження витрат на вітчизняних підприємствах та впровадження ефективного управління витратами набуває особливої актуальності [4, с. 32]. Ефективна реалізація виробничої програми підприємства ґрунтується на комплексному підході, що враховує ринкові потреби, внутрішні ресурси та зовнішні фактори. Основна мета аналізу – визначення оптимальних обсягів, номенклатури та асортименту продукції для ефективного використання ресурсів і забезпечення прибутковості. Для цього проводять маркетинговий аналіз, оцінюють інтеграцію стратегічних і тактичних цілей, аналізують виробничий потенціал і здійснюють функціонально-вартісний аналіз для оптимізації витрат. Такий підхід забезпечує узгодженість між ринковими умовами, виробничими можливостями та фінансовими результатами [3, с. 47].

Найбільш комплексний підхід до аналізу результатів виробничої діяльності можна розглянути на прикладі промислових підприємств. На рисунку 1 представлено структуру аналізу, яка побудована на основі восьми взаємопов'язаних блоків. Ця модель ілюструє тісний зв'язок між ринковими умовами, виробничими можливостями та фінансовими результатами підприємства.

Схема аналізу виробничої діяльності підприємства включає три основні завдання.